

תוכן עניינים

2 תוכן עניינים
3 תזונה
	התרנגולות שלי עדיין צעירות ולא מטילות. האם אפשר להסתפק בתזונה המבוססת על
3	שאריות לחם, תבשילים וירקות?
3	האם לתת לתרנגולות תערובת זמינה כל היום או לתת כמות מדודה?
	כיצד דואגים לתזונה מספקת בלול שבו תרנגולות מסוגים שונים, גדולות וקטנות, צעירות
4	ומבוגרות?
	כשהתרנגולות מסתובבות בחצר ולא סגורות בלול, איך מונעים מהציפורים לעוט על
4	המזון?
4 תנאי גידול
	התרנגולות מעדיפות לישון על עץ בחצר ולא בלול המוגן. לאפשר להם זאת גם בלילות
4	קרים וסוערים?
4	איך מרגילים תרנגולות חדשות לישון בלול?
5	קרקע ומצע של לול.
5	האם רשת 10 X 90 מספיקה בשביל לול?
5	מה עושים כשהתרנגול מפריע לשכנים?
5 חיסונים וטיפולים
5	לחסן או לא לחסן?
6	איך מבצעים תילוע?
6	מהי הדרך הטובה ביותר לחסן?
6	האם צריך לאבק בקביעות נגד קרדיות (MITES) ולו כטיפול מונע?
6 זיהוי מין
6	האם יש דרך לזהות את מין האפרוחים?
7 זנים וגזעים
7	מה זה באלדי?
7	מה עדיף, באלדי או גזעיות?
9	מהו הזן הטוב ביותר למטרת הטלה?
10	בראקל:
10 הטלה
10	התרנגולות שלי עדיין לא מטילות.
10	האם ייתכן שהתרנגולות שלי לא מטילות בגלל שאין לי זכר?
10 הדגרה
	תוך כמה זמן אחרי הזדווגות הביצים נעשות פוריות, וכמה זמן יישארו פוריות גם בהעדר
10	זכר?
	איך התרנגולת יודעת שהיא דוגרת על הביצים שלה ולא על ביצים של תרנגולות אחרות?
11
11	האם כדאי להפריד את התרנגולת הדוגרת מתרנגולות אחרות?
	בקעו כמה אפרוחים אך התרנגולת עדיין דוגרת של שאר הביצים. האם האפרוחים לא
11	ימותו?
12	טמפרטורה של 38 מעלות במדגרה מחסלת את העוברים בביצה?
12	מה חשוב יותר, מניעת התחממות או התקררות של הביצים?

תזונה

התרנגולות שלי עדיין צעירות ולא מטילות. האם אפשר להסתפק בתזונה המבוססת על שאריות לחם, תבשילים וירקות?

Tompson: העלות של תערובת מטילות לכמות של תרנגולות בחצר היא שולית. עם כל הכבוד, לחם וקצת ירקות אינם נותנים לתרנגולות תזונה ראויה להתפתחות אופטימלית. העובדה שהן לא מטילות כרגע, אין פירושה שאין צורך להאכיל אותן כמו שצריך. להפך, זה שלב קריטי בהתפתחות שלהן, וללא תזונה נכונה הן עלולות לא להטיל כמו שצריך גם כשיגיעו לגיל המתאים. אפשר ורצוי לתגבר את תערובת המטילות עם ירקות טריים, אבל לחם פשוט לא נותן להן מספיק.

avi5199: בלחם יש רק התוכן של גרעיני החיטה ואין את הקליפה, שגם היא חשובה לתזונה. הן צריכות גם הרבה סידן, במיוחד כשיתחילו להטיל. אם הן מטיילות בחצר, הן אוכלות אבנים קטנות עם סידן, אבל אם לא, אפשר לתת להן קליפות ביצים גרוסות או אבני גיר קטנות. אם הן לא מסתובבות ותופסות חרקים ותולעים, הן צריכות גם חלבונים – שאריות של אוכל, של בשר, ביצים (רק מבושלות) או מוצרי חלב וכדומה. אם האוכל מגוון, לא חייבים לתת תערובת.

Pekinclub: להביא 3 תרנגולות שיעשו לך ולבני ביתך ביצים בשפע, ולחסוך במזון מתאים "כי יש לזה עלות"?!! שק של 50 ש"ח בעלות 100 שקלים יספיק לך לשלושה חודשים להערכתך. 30 ש"ח בחודש (קפה וקרואסון בארומה...) – זה נקרא עלות!?

Avinadavitkon: הרעיון הבסיסי של מחזור – שימוש בפוסלת קיימת – הוא מעולה ולגיטימי. למה שתרגולת שמקבלת את הסידן, ויטמינים, חלבון ותאית ממקורות ממוחזרים לא תהיה בריאה וחסונה? נכון, לא קל ליצור משוואה מאוזנת כזו, ובטח שלא לצפות לשפע תטולה. לדעתי להקת באלדיות גדולה יכולה להיזון משאריות כאלה בכיף, אלא שכמות הביצים תהיה פחותה. ואם טורחים ומביאים שאריות משובחות – קרבי דגים מהים ושאר פסולת דייג מאיזו חנות דגים, קצת ירק, פסטה, לחם מלא, אורז מבושלת וכו' – התרנגולות צריכות להיות חסונות ויפהפיות.

אורי בר: תמיד רצוי להחזיק תערובת, גם אם הן חיות על שאריות מגוונות. לא תמיד יש בנמצא מגוון שיספיק לכל צרכיהן. אבל לטעמי רצוי למחזר כמה שאפשר, בלי לגרוע מהחיות.

האם לתת לתרנגולות תערובת זמינה כל היום או לתת כמות מדודה?

Pekinclub: הדעות נחלקות. גם בגידול כלבים למשל יש כאלה שנותנים כמות מדודה פעמיים ביום ויש כאלה שנותנים אוכל זמין במשך כל היום (אני כמו האחרונים). לגבי תרנגולות, אני נותן פעם ביום ולאפרוחים / פרגיות פעמיים.

קוקו-ריקו: בעבר נהגתי להאכיל את עופותי בשיטת "all you can eat", כלומר הבופה פתוח והאוכל כיד המלך. ואז ראיתי שזה לאו דווקא מיטיב עם העופות, והגבלתי את כמות המזון. כיום אני ממלא את האבוס בבוקר, ועם זה הן מסתדרות, והן נראות בריאות וחיוניות יותר מאשר עם שפע מזון בלתי מוגבל.

כיום אני מקפיד יותר על מתן תזונה מתאימה לכל גיל, וזה אומר תערובות בהתאם (הכמות המנחה היא 120 גרם תערובת בממוצע למטילה, ברהמה אוכלת יותר וסראמה הרבה פחות).

כיצד דואגים לתזונה מספקת בלול שבו תרנגולות מסוגים שונים, גדולות וקטנות, צעירות ומבוגרות?

Pekinclub: כמו בטבע, החזקים מתחזקים והחלשים מתים. לכן, אני לא שם ביחד עופות בוגרים ופרגיות למשל. גם בגידול אפרוחים אני מפריד לפי גודל וגיל.

כשהתרנגולות מסתובבות בחצר ולא סגורות בלול, איך מונעים מהציפורים לעוט על המזון?

Pekinclub: לול לא סגור, אכן בעיה. ראשית, היונים אוכלות את רוב האוכל. שנית, מחלות. לכן מומלץ לול אטום ככל האפשר. אך... זה מתנגש עם תפיסת ה-FREE RANGE שלי. לכן ההחלטה בידיך.

קוקו-ריקו: את הציפורים בחצר תבריח ע"י נייר צלופן זוהר או שמיכת מילוט הגזורה לרצועות ומדמה לציפורים אש בוערת. הן שונאות את זה ולא מתקרבות.

תנאי גידול

התרנגולות מעדיפות לישון על עץ בחצר ולא בלול המוגן. לאפשר להם זאת גם בלילות קרים וסוערים?

מושנוש2: גם אצלי המשוחררות מעדיפות לישון על העצים על פני מחסות מוגנות שעשיתי להן מפני רוח/גשם וכו'. הן חזקות יותר מכולן.

avi5199: אצלי הן מעדיפות לישון על מוט שממוקם מחוץ למחסה שסידרתי להן, בקיץ ובחורף, בגשם ובקור, ולא מזיז להן. אצל שכן שלי הן ישנות על עץ מחוץ ללול, גם בגשם וגם בקור.

Pekinclub: גם אצלי הן אוהבות את העצים, אבל בעת סערה אני יוצא וקוטף אותן ומכניס לכלוב. בשנה שעברה קפאו למוות שתיים שבחרו לישון בחוץ.

איך מרגילים תרנגולות חדשות לישון בלול?

קוקו-ריקו: תרנגולות שמגיעות למקום חדש ימצאו באופן טבעי את המקום הבטוח/גבוה ביותר עבורן לישון. כדאי ורצוי לסגור אותן כשבועיים בלול החדש ורק אח"כ לשחררן בשטח. אז הם יחזרו לביתן בלול המדובר מתוך הרגל, ופה אתה יודע איפה הן ישנות. אתה סוגר את הדלת והכל בטוח. אם אתה גר במקום בטוח, ללא תנים ונמיות וכלבים וחתולי ענק, הטוב ביותר שתיתן להן להתמקם באופן טבעי בחצר, אך שוב יש להרגילן ללול לשם הקניית הרגלי הטלה נכונים. ולא, חיפוש הביצים יהיה בסגנון חפש את המטמון.

קרקע ומצע של לול

- Dymshits :** יש לי 3 תרנגולות ערביות. הריצפה של הלול הינה קרקע אדמה. כדי לשמור על ניקיון אני פעם בשבוע-שבועיים לוקח קילשון (ולפעמים גם את חפירה) והופך את הקרקע. הרציונל הוא שיהיה לתרנגולת נקי, והן לא יסתבבו בתוך הצואה שלהן. האם זה מספיק לדעתכם?
- קוקו-ריקו :** אתה עושה מצויין, רק פזר סיד (סיד רגיל שקונים בחנות לחומרי בניין) מתחת למצע מדי פעם על הקרקע. הסיד מצויין לחומצות החזקות שיש בשתן ובצואה של התרנגולות, ויהפוך כל אדמה חומצית לאלקלית, שכן ה-PH של סיד הוא גבוה, ושל הצואה נמוך, וזה מתאזן. חקלאים מפזרים סיד לטייב קרקעות חקלאיות חומציות.
- אורי בר :** לא שמים שק סיד. מפזרים קצת סיד וזה מחזיק כמה חודשים.
- avi5199 :** אני מפזר עלי שלכת, גזם, קש וחול. התרנגולות מאוד אוהבות את המצע הזה. מדי פעם אני גורף הכול ומצניע בערמת הקומפוסט שיש לי בגינה, וכשהקומפוסט מוכן הוא משמש אותי לדישון הגינה.

האם רשת 90 X 10 מספיקה בשביל לול?

- קוקו-ריקו :** לא מושלם. עכברים יוכלו להיכנס בקלות ולהתבצר בפנים. רק רשת ס"מ על ס"מ היא בלתי חדירה, ואם כבר עושים, כדאי להשקיע בה. כך תשמור על בית הגידול נקי ממזיקים מפיצי מחלות.
- Pekinclub :** אני קונה בשוק קאסם רשת ב-12 שקל למטר גודל 10 X 10 הטובה.
- avi5199 :** הבעיה היותר גדולה זה שהאפרוחים בורחים אם החור גדול. חשוב שהחוט יהיה חזק כדי שכלבים גדולים לא יוכלו לקרוע את הרשת. כלב גדול שרואה תרנגולות עלול לחטוף תיגיננה שכלבים חוטפים למראה תרנגולות או כל חיה קטנה מהם, וזה יכול להיות הכלב הכי טוב, הכי חמוד והכי מאולף... כלב כזה קורע רשת לולים רגילה כמו נייר, נכנס ללול ומחסל את כולן.

מה עושים כשהתרנגול מפריע לשכנים?

- avi5199 :** את אלה שעושים רעש (הזכרים והבאלדית) אני סוגר בלילה בקופסה אטומה לרעש. הקופסה ממוקמת בגובה של מטר מהאדמה, ויש בתוכה מוטות ודי נוח להם שם. אחרי פעם פעמיים שאתה מכניס תרנגול לקופסה בכוח, הוא לומד לבד להיכנס לשם כל ערב. ואני משחרר אותם מהקופסה בבוקר.

חיסונים וטיפולים

לחסן או לא לחסן?

- ornaav770 :** לא חיסנתי השנה. והחורף, שהוא קר מאוד וגשום ביותר, גם נמנעתי מלתת תרופות לתרנגולותי, לתופעות אפציי או אחרות. ברוך השם, מה שלא הרג כנראה חישל. הן חזקות, מלאות, מבריקות, עירניות ומטילות. האם ניתן לקבל גיבוי להתנהלות אורגנית שכזו? האם יש חיסונים שהם יהרג ובל יעבור וחייבים לתת? האם קיימים טיפולים וחיסונים ההולמים דרך התנהלות שכזו ורצוי לשלבם ללא פגיעה בחוסן הלול?

Pekinclub: הדיון לחסן או לא, אורגני או לא, ניטש מימים ימימה. לא רק בעופות, אלא גם בבני אדם: פעם היו מחסנים ילדים נגד אבעבועות, היתה תקופה שהפסיקו, ועכשיו עושים זאת שוב. חיסון לשפעת – הראו שגם רופאים בבתי חולים לא מתחסנים.

לדעתי, כמו כל דבר, יש פה סוג של לקיחת סיכון. לא מחושב, כי אין אנו יודעים באמת מה הסיכוי שנפסיד. ההחלטה בידיך. אין נכון או לא נכון.

יש לציין – חיסון ניוקאסל הוא חובה ע"פ חוק.

איך מבצעים תילוע?

קוקו-ריקו: יש שני דרכים יעילות לבצע תילוע אצל העופות: (1) **פלוונגל** – אבקה שמערבבים עם התערובת (למשך שבוע ימים), ויעילה כנגד מגוון רחב של תולעים. (2) **איוומק** – תכשיר מצויין כנגד הרבה טפילים. טיפה קטנה בעורף על העור וטיפה קטנה על הלשון. את הטיפול טוב לתת בסוף החורף, לפני כניסת העופות לעונת הרבייה.

מהי הדרך הטובה ביותר לחסן?

קוקו-ריקו: לאחרונה נפגשתי עם הווטרינר הראשי של משרד הבריאות, והוא הסביר לי בפירוש שהדרך הטובה ביותר היא עם חיסון חי בערפול ע"י שפריצר של גינה בתוך קרטון. תשפריץ והם ינשמו את זה והם יהיו מחוסנות ב"ה. לאחרונה הרבה לולים שחיסנו תת עורי קיבלו ניו קאסל, וכיום הדרך הטובה, ממה שהם לומדים על הניוקאסל, זה שהערפול או הטפטוף לעין זה החיסון היעיל ביותר. גם חסכוני לנו בהרבה וגם יותר קל. ובכלל אני בנטייה כמה שפחות להזריק לעופות וכמה שיותר טבעי.

האם צריך לאבק בקביעות נגד קרדיות (MITES) ולו כטיפול מונע?

קוקו-ריקו: העונה החמה היא הבעייתית מבחינת הקרדיות. בכל אופן יש לבדוק מתחת לכנפיים ובאזור הישבן הימצאות של יצורים קטנים. אין צורך לעשות זאת כטיפול מונע, אלא רק כאשר אכן יש הימצאות של טפילים על העוף (הסימפטומים: התגרדות יתר, חיזורון בפנים, חולשה והצטנפות, חוסר תיאבון, ירידה בהטלה).

האיבוק צריך להיות עמוק, כלומר החדרה של האבקה מתחת לנוצות כך שיחפו את עור העוף באופן יסודי ו"לא סתם להמליח" (ניתן לקנות בחנויות שמוכרות ציוד ותרופות לציפורים).

מה שצריך יותר לבדוק זה הימצאות טפילים בצואה. אם תראי נקודות לבנות בצואה, יש לעשות תילוע, שזה אבקה ששמים במים, ויש ששמים בתערובת, וזה הורג את טפילי המעיים (לתכשירים קוראים פלוונגל 5%, או פיפרוקסין להגמעה, יש גם את האיוומק, שהוא יעיל במיוחד אך חזק ואסור לטעות במינונים).

זיהוי מין

האם יש דרך לזהות את מין האפרוחים?

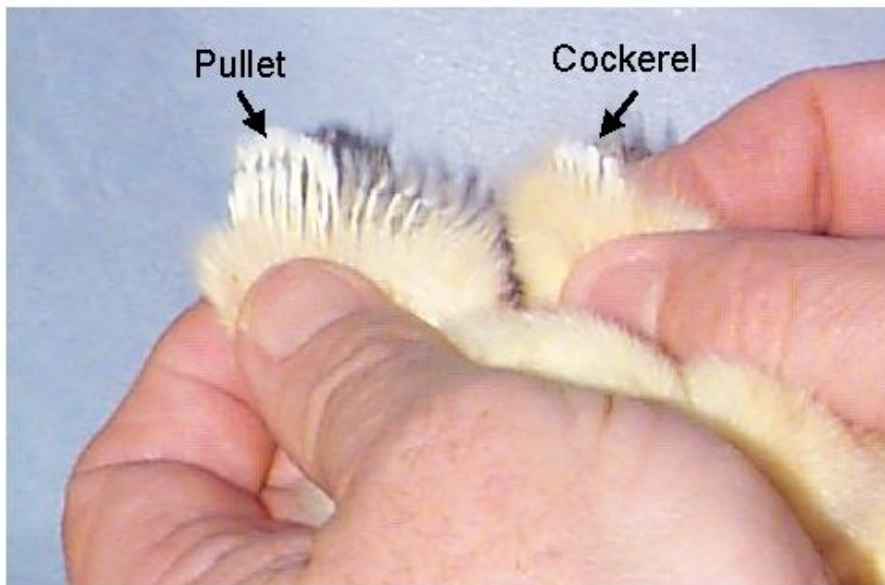
avi5199: בתרנגולות ערביות (בלדי) אין סימנים שמראים אם האפרוח הוא זכר או נקבה. אפילו בגיל די מתקדם קשה לדעת בוודאות.

קוקו-ריקו: אלה שיפתחו נוצות מהר יותר הם הנקבות. זה אומר נוצות הכנפיים יגיעו לישבן מהר יותר אצל הנקבות. אצל הזכרים הניצוי צומח יותר לאט. וזה בשל האצה בהתפתחות הנוצות שגורם הכרומוזום הנקבי. גם אצל בני האדם הבגרות הפיזית מתחוללת קודם אצל הבנות ואח"כ אצל הבנים.

avinadavitkon: גם אני חשבת כן, ובסוף התברר שנפטרתי מיותר מדי נקבות ככל הנראה, וגידלתי זכר או שניים שהיו אמורים להיות נקבות. לפחות לגבי הברהמה, זה לא הוכיח את עצמו במאת האחוזים. באופן כללי, כל מופעי הויטן צימחו כנפיים מהר, ויצאו הן זכרים והן נקבות, וכל האדמדמים שהיו גידלו כנפיים לאט יותר, כולל הנקבות. אולי זה נכון במופעי צבע נקיים? לייט, באף? פטרידגי? לא יודע.

Halinka: המחשה. משמאל – נקבה; מימין – זכר.

Comparison of Pullet and Cockerel One Day Old Chicks

זנים וגזעים

מה זה באלדי?

קוקו-ריקו: תרנגולת באלדית היא כפי שהיא נקראת בטעות תרנגולת ערבית. היא ערבוב של כמה זנים, ובתור כזאת אין אפשרות לדעת את תכונתה (אופי, קצב הטלה, יכולת דגירה, גודל ביצה וכו'), מלבד העובדה שהיא עמידה.

מה עדיף, באלדי או גזעיות?

Halinka: הבאלדיות זריזות, פקחיות וצבעוניות. בלהקה גזעית כולן נראות אותו דבר. לבלדיות האופי שונה לכל פרט, אפשר לתת להן שמות בלי להתבלבל ביניהן. הן תערובת של זנים רבים, ואכן יש להן מעלות טובות מכל זן.

:Pekinclub אם רצונך בלול למטרת ביצים בלבד, המלצתי (כאחד שמגדל בעיקר עופות גזעיים) חד משמעית – באלדי ! זה העוף "הישראלי" האולטימטיבי, הקל ביותר לגידול וחסין כמעט לגמרי בפני מחלות. היופי... זה כבר עניין סובייקטיבי.

: avi5199 עם כל הכבוד לגזעיות, הרשו לי כמה דברים בזכות הבאלדיות :
הם חזקים ועמידים בפני מחלות ופגעי מזג אויר.
אוכלים מעט ויחסית לכמות האוכל מטילים הרבה.
יודעים לחפור באדמה ולמצוא אוכל בעצמם, ואוכלים הכול.
יודעים לדגור ולטפל באפרוחים בכל עונות השנה.
הביצים שלהן טעימות, לדעתי יותר מביצים אחרות (אבל זה עניין של טעם).
הם זולים. התרנגולות הגזעיות גם יקרות מאוד, וגם לא כל-כך טובות בנושאים הנ"ל.

: Zimiavikam מי שלדעתי התנסה בגידול באלדי והצליח אין לו טעם להישאר שם. זה לא כיף ולא מיוחד. אני מאוד משבח עופות גזעיים מכמה סיבות :

הערבוב, בשונה מכלבים וחתולים, פוגע באיכות ואורך חיי העוף.
עם כל הכבוד, יש כאן בארץ הרבה "סוגיי" באלדי, ואתה לא יכול לדעת על איזה אחד תיפול. אתה לא יכול לטעון שלבאלדי יש תכונות קבועות.
אפילו בעניין המחיר, אני בטוח שלגהורן מטילה גזעית מלול סוללה זקנה לפני שחיטה תימכר/תימסר לך בהרבה פחות מנקבת באלדי ב-40 ש"ח מטילה.

גם לי היו באלדי ואתה לא יכול לטעון שהן כאלו חזקות כמו שאתה מתאר. אישית, שהתחלתי בדרכי בגידול עופות, רוב התמותה שלי היתה באלדי. ודאגתי להם לתערובות לא רעות בכלל ותוספות רבות.

היו לי באלדי באף קוצ'ין ענקיים (באותו עניין שהם יכלו להיות מעורבים במספר זנים ענקיים). הם אכלו כמויות של מזון שגם כך הקריטריון שלך אינו נכון.

אומרים שהפארבולס פותח על ידי הצרפתים בשביל ביצים לקינוחים המעולים שלהם. כלומר, אומרים שלזן הזה הביצים הטעימות ביותר. אז שוב, אל תתן לבאלדי כבוד לא להן. הן לא זן.

ייראה כאן שיצאתי מאוד אנטוי באלדי, אך אני מאוד אוהב אותן. רק אל תטענו שיש להן תכונה כל שהיא. לכל באלדי יש תכונות שונות, אז שכל אחד יציין מה התכונות אצלו ולא יאמר שבאלדי זה זן

לסיכום, אם אתם מחפשים מאפיין מסויים תמצאו זאת רק בעופות גזעיים, אך ממליץ להתחיל עם באלדי (אגב לביצים לבית אני חושב שלגהורן לוקחות. הן אוכלות יותר אבל הן מושלמות לביצים) ולעבור לגזעיים.

: avi5199 הבאלדי שאני כותב עליהן הן תרנגולות כמו שיש בכפרים ערביים, תרנגולות בינונית, צרחנית ועצבנית. צורה של תרנגולת סטנדרטית לחלוטין. הן צבעונית, שחורות, אפורות, חומות, וגיינג'יות. רגליים עם שלש אצבעות, ללא נוצות ברגליים. העור שלהן בין לבן לשחור. התרנגול דומה לתרנגולים שמצויירים בספרי ילדים. הביצים בגוונים שונים, מחום בהיר בז' ועד לבן, בגודל קטן עד בינוני. האפרוחים בדרך כלל שחורים-אפורים. הנה לך אפיון לבאלדי ערבי אסלי.

אצלי חלקן באלדי מעורב עם קוצינים, ולכן יש להן ניצוי על הרגליים ואצבע נוספת, והן שקטות יותר ונעימות יותר; וחלקן באלדי-באלדי, לפי התיאור הקודם, ובעורקים שלהן זורם גז עצבים טהור.

מושנוש2: כשפיתחו תרנגולות לביצים ניסו לפתח אותם שלא ידגרו, כדי שלא יבזבו זמן ורק יטילו. לכן בד"כ המטילות הטובות – יצר הדגרות שלהן חלש מאוד.

גם סוגים מסויימים, כמו פולניות וסוברייט, לא ידועות כדגרניות טובות, ויש גזעים שהפוריות שלהם נמוכה יחסית בגלל הגנטיקה, ופגיעה בבקיעות האפרוחים (כגון הסרהמה), אבל זה לא מוריד כהוא זה מחוויית הגידול.

ושוב, מי שמגדל בשביל ביצים, בשר, סתם לכיף – הכי קל (לא מבחינת כמות ביצים) והכי חזק זה הבאלדי.

מהו הזן הטוב ביותר למטרת הטלה?

קוקו-ריקו: לגהורן, התרנגולת המטילה בלולים מסחריים. "מכונת ההטלה האולטימטיבית".

Pekinclub: אכן, הלגהורן היא מכונת הטלה משומנת, אך אין מכוערת ממנה בעופות ומסריחה ביותר. פעמיים קניתי כאלה ופעמיים העפתי אותן מיד בעקבות הריח.

אני ממליץ לך לבחור בבאלדי נאות. קרוב לודאי שיטילו פחות, אך יהיו נאות יותר ופחות מריחות.

אם הלול הוא בחצר קטנה יחסית וקרובה לבית, הייתי ממליץ על קוציניות בנטם. מטילות מצויינות ויפות מאוד. גודל הביצה יחסית קטן (75% משקל משל רוד-איילנד), אך הן לא רעשניות, וצורכות מעט מזון ומקום.

Ermicha: אני מגדל לגהורן מזה כשנתיים וקצת חולק. הן אכן אוהבות לאכול, אך גומלות בביצים גדולות ויפות. לעניין הריח, אני מכסה מדי פעם בקש (עשבייה יבשה), וזה פטנט נהדר למניעת ריחות.

avi5199: מצטרף להמלצה: קוציניות בנטם / פקיניות או באלדי מעורבות עם פקינים (כמו שיש לי). אוכלות מעט, שקטות, ומטילות בסדר גמור, וגם יפות וצבעוניות. החיסרון זו תופעת הדגרות שיש אצל חלק מהן, תופעה שלא קיימת בלגהורן.

אני ממליץ על פקינים (קוצינים) מעורבים, כי הגזעיים יעלו לך הרבה יותר כסף, וכיוון שאתה מעוניין רק בביצים ולא בעופות נוי, המעורבים מספיק טובים בשבילך.

מהניסיון שלי, תכונות ההטלה והאופי הנוח והשקט של הפקינים הן דומיננטיות אצל הצאצאים, כי כל התרנגולות שלי שיש להן דם פקיני – שקטות ונעימות. התרנגולת היחידה שהיא באלדי מקורית עושה המון רעש.

רק צריך לדעת שבאפרוחים של קוצינים ובאלדי אי אפשר להבדיל בין זכרים ונקבות. לכן כדאי לקנות בוגרים.

בראקל:

Pekinclub: זן פלמי עתיק, הקרוי "כל יום ביצה". היה ידוע כבר ב 1898 בכפר שממנו נגזר שמו. מרוב חגיגות הרוד איילנד הזנחנו גזע זה. אם מדברים על 300 ביצים בשנה – לא באלדי, לא רוד איילנד ולא בטיח – קחו בראקל.

הטלה

התרנגולות שלי עדיין לא מטילות.

avi5199: הן מתחילות להטיל בגיל חצי שנה עד 8 חודשים, ויש עונות שבהן הן לא מטילות.

האם ייתכן שהתרנגולות שלי לא מטילות בגלל שאין לי זכר?

Pekinclub: אין צורך בתרנגול זכר. התרנגולות שצילמת יפות מאוד, אך נראות צעירות. בחורף יש יחסית מעט תטולה (יום קצר יחסית). עוד חודש-חודשיים אני בטוח שהן יתחילו להטיל. יוצא מן הכלל אם הן חולות, או חלשות. לפי התמונות שהעלית הן נראות לי בריאות לחלוטין.

הדגרה

תוך כמה זמן אחרי הזדווגות הביצים נעשות פוריות, וכמה זמן יישארו פוריות גם בהעדר זכר?

קוקו-ריקו: כאשר התרנגול מזווג את התרנגולת, לאחר 48 שעות הביצים כבר יהיו פוריות, והן ימשיכו להיות פוריות למשך 10-7 ימים (זה שונה ממינים רבים של זוחלים, שזיווג אחד יפריה את ביציות הנקבה עד יומה האחרון). לכן מספיק לזכר להיות עם הנקבה פעם בשבוע כדי להבטיח פוריות בביצים וצאצאים.

זכיתי להדגיר ביצים מתרנגולת שלא היתה כשבועיים במחיצת זכר, אך כדי לזכות לפוריות טובה בביצים ללא פיספוס, שבוע הוא הזמן שזרעו של הזכר יכול לחיות, וככה טוב להתייחס לעניין. לגבי הזמן מרגע ההזדווגות ועד השגת פוריות בביצה – 48 שעות. יש כמובן יוצא מהכלל, אך תוך יומיים בדרך כלל הפוריות תבוא לידי ביטוי.

ליתר הרחבה: במערכת ההטלה של תרנגולת מטילה יושבות כבר הביצים שהיא עתידה להטיל בימים הקרובים, מסודרות בשורה, כמו חיילים. הביצה ששחררה אחרונה היא הקטנה, ויש לה רק חלמון. הביצה הראשונה כבר רקמה את צורתה והיא בעלת חלמון, חלבון וקליפה, והיא זאת שתוטל בשיטת **first in first out**. הביצים שרקמו את צורתן סגורות, ועל כן אינן יכולות להיות מופרות. ביצים אלו, אף על פי שמטילתן הייתה עם זכר, לא יגלו פוריות, שאר הביצים כבר יהיו פוריות ב"ה. ועל כן רק לאחר יומיים בדרך כלל יצאו הביצים הפנימיות והמופרות לאוויר העולם, ישתבח שמו לעד.

איך התרנגולות יודעת שהיא דוגרת על הביצים שלה ולא על ביצים של תרנגולות אחרות?

קוקו-ריקו: לתרנגולת לא חשוב ובטח לא אכפת על איזה ביצים לדגור. לאחר שתשלים את התטולה (לפעמים בעזרת חברות ללול) יתעורר בה יצר הדגרות והיא תתיישב על הביצים. אם רצונך שיצאו אפרוחים, עליך לדאוג שהיא לא תשב על יותר ביצים מאשר יכולתה לכסות, וזאת בהתאם לגודלה. את זה ניתן לעשות ע"י סימון הביצים. את הטריות משאירים ואת הישנות מדללים.

יש מקרים ששתי דוגרות יושבות על תטולה של הרבה ביצים. אין הדבר אידיאלי אך גם זה קורה. עליך לפזר את הביצים בתאי הטלה נפרדים, וכך תנסה להבטיח דגירה מסודרת ומבטיחה.

האם כדאי להפריד את התרנגולות הדוגרת מתרנגולות אחרות?

קוקו-ריקו: טוב לדוגרת שתא ההטלה יהיה מבודד וללא מפריע, בו תוכל לדגור בנחת בלי ש"יעלו לה על הראש".

בקעו כמה אפרוחים אך התרנגולת עדיין דוגרת של שאר הביצים. האם האפרוחים לא ימותו?

אורי בר: בדרך כלל הדוגרת לא קמה עד שרוב האפרוחים בוקעים. הרי היא התחילה לדגור על כל הביצים יחד, לא? אז כולם אמורים לבקוע בתוך יממה או שתיים. אם היא התחילה לדגור ועדיין היו הטלות חדשות, לדעתי עדיף להוציא את האפרוח ולתת לה להמשיך לדגור. קרה לי כבר שדוגרת גם המשיכה לדגור וגם טיפלה באפרוחים במקביל, אבל זה די נדיר.

קוקו-ריקו: סבלנות זה העניין. התרנגולת יודעת את העבודה. תן לטבע לעשות את שלו. בהנחה שהיא התחילה לדגור על כל הביצים בו-זמנית, ולא הוספת ביצים תוך כדי הדגירה, אמורים כל האפרוחים לבקוע ביחד (הפרש של כמה שעות עד יום לכל היותר), וזה קורה ביום ה-22, לאחר 21 ימי דגירה.

את האפרוחים היא בוודאי לא תחנוק. היא מיומנת לגחון עליהם כשמשקל גופה על רגליה ולא על האפרוחים הזעירים. הכנס יד לבית ההטלה, הרם את התרנגולת מעט והצץ מה יש מתחתיה. אל תדאג, האם תדאג לאפרוחיה יותר טוב ממני וממך.

במקרה שהכנסת ביצים מתחת לתרנגולת במהלך הדגירה, כדאי שתכין אומנה שבה יגדלו האפרוחים באופן עצמאי ללא האם, שכן האם טרם השלימה את מלאכת הדגירה, והיא במהרה תפקיר את הביצים שעדיין לא בקעו ותדאג לאפרוחים שיצאו לאוויר העולם.

חיקוש: אני מעדיפה להזיז בזהירות את האם ביום ה-24 ולבדוק, ואם יש ביצה שלא בקעה, לקחת לה אותה. בדרך כלל האם תעזוב את הביצים שלא בקעו ותדאג לשוטט עם אפרוחיה, לתור אחר מזון ומים. אבל קרה לי שהאם לא הסכימה לעזוב את הביצה שנשארה, במקום לדאוג לאפרוחים. לכן אני מעדיפה כן להוציא ביצים שלא בקעו כעבור יום-יומיים.

avi5199: רק תדאג שיהיה כלי עם מים בקרבת מקום ההטלה. אוכל פחות קריטי ממים. אבל אני גם זורק קצת אוכל לתוך קופסת ההטלה כשהאפרוחים מתחילים לצאת. כנראה שמחר התרנגולת כבר תצא עם האפרוחים לאכול מחוץ לקופסת ההטלה. בדרך כלל האפרוחים יוצאים החוצה לאכול,

והתרנגולת יוצאת כדי להגן עליהם, ואז היא מפקירה את הביצים שלא בקעו.

טמפרטורה של 38 מעלות במדגרה מחסלת את העוברים בביצה?

- Pekinclub:** מעל 37.8 לפי ידיעתי. כמובן תלוי מה משך הזמן בו היתה הטמפרטורה 38.
- קוקו-ריקו:** בימי שיא הקיץ שהטמפרטורות עולות מעל 40 מעלות יוצאים אפרוחים בריאים והכל בסדר. אם הביצים היו יום או יומיים ב-38 מעלות – העוברים ישרדו.
- נוגן צברי:** בקיץ יש 40 מעלות אבל תרנגולת בדרך כלל לא דוגרת במקום אם שמש ישירה ובדרך כלל איפה שהם דוגרות יש טמפרטורה יותר נמוכה.
- אורי בר:** מעט מאוד פעמים ראיתי את המדגרה שלי מעל 37 מעלות, ואחוזי הבקיעה נשארו גבוהים. לדעתי החום גומר אותם.

מה חשוב יותר, מניעת התחממות או התקררות של הביצים?

- avi5199:** תרנגולת שדוגרת לפעמים לא יושבת טוב על כל הביצים ובכל זאת הן בוקעות. לכן אני חושב שהסכנה בהתקררות קטנה יותר. חוץ מזה, הדוגרת הטובה ביותר יכולה לתת רק את החום שיש לה בגוף, וזה טמפרטורת מקסימום 39-40 מעלות. ולכן העוברים לא ימותו אף פעם ממכת חום כמו שקורה במדגרה.
- Pekinclub:** תרנגולת שלא יושבת על כל הביצים, אחוזי הבקיעה יורד משמעותית. לכן מומלץ לשים כמות כזאת שהיא מסוגלת לכסות תמיד. טמפרטורת הגוף של תרנגולת היא 37.5 (לא 39 ולא 40...), והוא קבוע (כמו בני אדם או בע"ח אחרים – לא זוחלים). לכן אין "מכת חום". התקררות של ביצה ליותר מאשר כמה שעות – תוצאתה מות העובר.